

ЖЫЦЬ ПА СРОДКАХ

Пра некаторыя асаблівасці рэспубліканскага бюджэту на 2020 год, накіраваныя на забеспячэнне збалансаванасці рэспубліканскага і мясцовых бюджэтаў

Міністр фінансаў Максім ЕРМАЛОВІЧ падчас абмеркавання праекта закона «Аб рэспубліканскім бюджэце на 2020 год» на апошняй сесіі Савета Рэспублікі шостага склікання агучыў шмат цікавых фактаў і лічбаў. Мы засяродзімся на тых звестках і аспектах закона, якія найпрост ці ўскосна маюць дачыненне да напаўнення мясцовых бюджэтаў рэгіёнаў.

Ва ўмовах эканоміі

Сутнасць бюджэтнай палітыкі ў 2020 годзе, калі казаць лакальна, у канцэнтрацыі сродкаў на кірунках, якія дазваляць дасягнуць стратэгічных мэт сацыяльна-эканамічнага развіцця краіны на пяцігодку.

Што турбавала сенатараў падчас разгляду бюджэту? Не ў апошнюю чаргу яго дэфіцытны статус. Хоць такі статус маюць многія краіны, у тым ліку Казахстан, ЗША і іншыя, але гэта не прычына для супакойвання.

Відаць, з гэтай прычыны міністр фінансаў неаднойчы згадваў яшчэ адну важную асаблівасць года: уводзіцца рэжым эканоміі сродкаў. Аднак палохацца не трэба. Бюджэтная палітыка будзе

накіравана на забеспячэнне збалансаванасці рэспубліканскага і мясцовых бюджэтаў, умацненне сацыяльнай арыентаванасці выдаткаў, паабяцаў Максім Ермаловіч.

Неабходнасць аптымізацыі дзярждоўгу таксама ў ліку прычын рэжыму эканоміі сродкаў. Доўг, па звестках міністра, за 2019 год знізіўся на 2 % да валавога ўнутранага прадукту краіны. Цяпер яго ўзровень складае 36 %. Сам памер доўгу не ўяўляецца міністру крытычным, хоць у 2020 годзе захаваюцца пікавыя плацяжы па яго абслугоўванні. На гэтыя мэты ў бюджэце прадугледжаны сродкі на суму шэсць мільярдаў рублёў.

«Сацыялка» ў прыярытэце

Выдаткі на сацыяльныя патрэбы складуць 18 мільярдаў рублёў. У прыватнасці, на 15 % вырастуць асігнаванні на ахову здароўя і адукацыю. Запланавана павышэнне пенсій, зарплат настаўнікам і ўрачам, нізкааплатам работнікам. На зарплаты бюджэтнікаў, якія будуць расці апераджальнымі тэмпамі, мяркуецца накіраваць 15 мільярдаў рублёў.

Не менш важнымі задачамі з'яўляюцца выплата дапамог, выкананне дзяржаўных сацыяльных стандартаў, забеспячэнне жылём шматдзетных сем'яў. Яны — асаблівы клопат дзяржавы. На падтрымку шматдзетных сем'яў будзе выдаткавана сродкаў у паўтара раза больш, чым у 2019-м. У бюджэт закладзена 350 мільёнаў рублёў на падаўжэнне фінансавання сямейнага капіталу на сярэднэтэрміновы перыяд.

У сувязі з маючым адбыцца святкаваннем 75-й гадавіны Перамогі над фашызмам 18 мільёнаў рублёў пойдзе на аказанне аднаразовай дапамогі ветэранам Вялікай Айчыннай вайны. А іх цяпер у краіне амаль 22 тысячы чалавек.

Што варта мець на ўвазе ў рэгіёнах

Падатковае заканадаўства захавае сваю стабільнасць, яго істотных змен не плануецца. Будуць павышаны толькі акцызныя стаўкі на моцныя алкагольныя напоі і тытунёвыя вырабы.

Па словах міністра, становішча спраў з даходамі вызначыла бюджэтную палітыку на 2020 год. З аднаго боку, выдаткі на ўтрыманне бюджэтных арганізацый і

ўстаноў прадугледжаны ў аб'ёме, неабходным на іх нармальную і якасную работу. А з другога, ставіцца задача, наколькі гэта магчыма, ашчадна выкарыстоўваць кожны бюджэтны рубель. Інакш дасягнуць збалансаванасці рэспубліканскага і мясцовых бюджэтаў без умацнення кантролю за расходамі будзе няпроста.

Бюджэтныя інвестыцыі вырастуць на траціну. Гэта, адначасна, адзін з найлепшых паказчыкаў за ўсю гісторыю суверэннай Беларусі. Але павелічэнне бюджэтных інвестыцый адбудзецца не ў выніку росту даходаў, а за кошт больш актыўнай работы з міжнароднымі фінансавымі арганізацыямі: Сусветным банкам, Еўрапейскім інвестыцыйным банкам. Сярод новых партнёраў — Азіяцкі банк інфраструктурных інвестыцый.

Сігнал для ініцыятыўных дэпутатаў

Міністр агучыў яшчэ адну з асаблівасцяў 2020 года: зніжэнне падтрымкі бюджэтам рэальнага сектара эканомікі — прыкладна на 10 %. Увогуле сёлетні рэспубліканскі бюджэт не павінен стаць бюджэтам спажывання. А рэжым

эканоміі — гэта не толькі заклік жыць па сродках, але і своеасаблівы сігнал самім настойліва шукаць шляхі павышэння прадукцыйнасці працы, стварэння новых рабочых месцаў, папаўнення мясцовых бюджэтаў з розных крыніц.

Пэўныя перспектывы перад мясцовымі ўладамі адкрываюць змены ў Законе «Аб мясцовым кіраванні і самакіраванні ў Рэспубліцы Беларусь», зацверджаныя на заключнай сесіі Савета Рэспублікі шостага склікання. Адно з цікавых новых палажэнняў адноўленага закона датычыцца пашырэння паўнамоцтваў Савета дэпутатаў і мясцовых выканаўцаў. Цяпер яны маюць права ўдзельнічаць у падрыхтоўцы і зацвярджэнні інвестыцыйных праектаў. Гэта, калі хочаце, прамы зварот да неабыхавых абраннікаў народа: больш ініцыятывы ў мясцовых справах, прыцягненні сродкаў у эканоміку тэрыторый.

Многае могуць зрабіць дэпутаты ў вырашэнні праблем занятасці і самазанятасці насельніцтва, у іх сілах садзейнічаць таму, каб людзі маглі самастойна зарабляць, спрыяць паляпшэнню іх жыцця не калісьці ў будучыні, а сёння.

Леанід ЛАХМАНЕНКА.

А ШТО Ў РЕГІЁНАХ?

«БЮДЖЭТ НАКІРАВАНЫ НА ПРАБЛЕМЫ, ЯКІЯ ТРЭБА НЕАДКЛАДНА ВЫРАШАЦЬ»

На сесіі Гродзенскага абласнога Савета дэпутатаў зроблены акцэнт на інвестыцыях і жыллёва-камунальнай гаспадарцы

Прагноз сацыяльна-эканамічнага развіцця Гродзенскай вобласці сфарміраваны з удзелам экспертаў Міністэрства эканомікі і Міністэрства фінансаў Беларусі. Большая частка бюджэту датычыцца сацыяльнай сферы. Разам з тым адным з актуальных кірункаў з'яўляецца развіццё інвестыцыйнай дзейнасці.

На сесіі было адзначана, што бюджэт вобласці крыху вырас, што сведчыць пра станоўчую дынаміку развіцця рэгіёна. Выконваюцца ключавыя параметры эканомікі, якія забяспечваюць прырост. Добра спрацавалі прамысловасць, транспарт, гандаль. Пакуль недацягваюць сельская гаспадарка і будаўніцтва, але і ў гэтых сферах намецілася станоўчая тэндэнцыя.

— Бюджэт — гэта закон вобласці. Трэба сказаць, што ў рэгіёна дастаткова амбіцыйныя планы, і для гэтага ёсць падстава — рост валавога рэгіянальнага прадукту — 103 %, — адзначыў **намеснік старшыні Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу**

ду Рэспублікі Беларусь Валерый МІЦКЕВІЧ. — Сёлета дэпутаты будуць накіраваны на павелічэнне фінансавання рознага роду сацыяльных праграм, інфраструктуры, каб жыццё стала больш камфортным. У прыватнасці, у Лідзе прадугледжаны рамонт і будаўніцтва бальніцы, там ёсць такая праблема.

Расходы ў большасці будуць скіраваны менавіта на развіццё сацыяльнай сферы. Гэта і ахова здароўя, і адукацыя, сацыяльнае і пенсійнае забеспячэнне — усё тое, што робіць краіну сацыяльна арыентаванай дзяржавай. У вобласці на гэтыя мэты будзе выдаткавана 70 % бюджэту.

— Дэпутаты зацікаўлены ў тым, каб усе сродкі выкарыстоўваліся рацыянальна, максімальна эфектыўна.

Каб расходная частка папаўнялася, важнае значэнне мае інвестыцыйная дзейнасць, бо інвестыцыі — гэта і заробатная плата, і экспарт, і новыя прадпрыемствы, і праблема занятасці, — падкрэсліў **старшыня Гродзенскага абласнога Савета дэпутатаў Ігар ЖУК.**

Менавіта інвестыцыі павінны вызначыць далейшае развіццё рэгіёна. Сёлета вобласць плануе атрымаць вынікі ад папярэдніх праектаў і закласці аснову будучага. Таму гэты працэс пад асобым кантролем як дэпутатаў, так і выканаўчай улады. Усяго ў вобласці сфарміравана больш за 300 інвестыцыйных праектаў, але ёсць прыярытэты. Па словах

старшыні Гродзенскага аблвыканкама Уладзіміра КРАЎЦОВА, асабліва ўвага будзе ўдзяляцца чатыром асноўным праектам, якія ўваходзяць у пералік 35 найважнейшых праектаў рэспублікі. Гэта АЭС, азотны комплекс, цэментны завод і шклозавод «Нёман». Усе яны павінны выйсці на рэнтабельную работу.

— Завяршаецца буйны праект — будаўніцтва АЭС, якая ўводзіцца ў 2020 годзе, і пачнецца рэалізацыя новага значнага праекта — будаўніцтва азотнага комплексу коштам больш за мільярд долараў. Ёсць усе перадумовы, каб прыступіць да будаўніцтва сёлета і да канца пяцігодкі атрымаць вынік, — падкрэсліў Уладзімір Краўцоў.

Увогуле размеркаванне бюджэту накіравана на праблемы, якія неабходна неадкладна вырашаць. Значнае месца адводзіцца праблемам жыллёва-камунальнай гаспадаркі, у першую чаргу вострым пытанням па чыстай вадзе ў сельскай мясцовасці. Гэтая работа цяпер актыўна вядзецца, летась пабудавана 45 станцый абезжа-

лезвання, сёлета запла-навана запусціць яшчэ 42 станцыі. Такім чынам за некалькі гадоў праблема чыстай вады будзе вырашана ва ўсіх аграгарадках вобласці, запэўніў кіраўнік рэгіёна.

Таксама ў сістэме ЖКГ будзе працягвацца работа па замене цепласетак, што дазволіць паменшыць страты цяпла да 10 %. Будзе заменена 125 ліфтаў, якія адпрацавалі свой тэрмін, — гэтая работа апошнім часам значна актывізавалася. Дэпутаты адзначылі, што менавіта праблема ЖКГ выклікае нямала пытанняў і скаргаў з боку жыхароў, асабліва ў пытанні, якія датычацца капітальных рамонтаў. Таму сёлета плануецца адрамантаваць больш квадратных метраў, чым летась. Частковае фінансаванне работ па энергазберажэнні і рамонце будзе весціся за кошт рэсурсаў міжнароднага Банка рэканструкцыі і развіцця.

Паколькі Гродна — прыгранічны рэгіён, важна, каб тут развіваліся інфраструктурныя праекты, у тым ліку, транспартныя. Адзін з іх — будаўніцтва трасы

М6 — амаль завершаны. Разам з тым ёсць нямала праблем і па мясцовых дарогах, пра што сведчаць звароты жыхароў. Як адзначыў Уладзімір Краўцоў, самы аўтамабілізаваны рэгіён павінен мець добрыя дарогі. Згодна з урадавай праграмай, у вобласці адрамантавана і пабудавана 900 кіламетраў дарог. На гэтую работу закладзены значныя сродкі і сёлета.

Што датычыцца сацыяльнай сферы, куды пойдзе большасць бюджэтных сродкаў, дык тут галоўная задача — павысіць зарплату работнікаў. Мяркуюцца, што яе памер будзе павялічаны на 16 %.

Прадугледжана і стварэнне цэнтраў аховы здароўя. Такія цэнтры пачнуць працаваць у чатырох гарадах — Гродне, Лідзе, Ваўкавыску і Астравіцы. Тут будуць выдаткаваны сродкі на мадэрнізацыю абсталявання, што дазволіць выконваць складаныя тэхналагічныя аперацыі. Ёсць супольная праграма з Міністэрствам аховы здароўя, у якой закладзены значныя сродкі на гэтыя мэты.

Маргарыта УШКЕВІЧ.